

Via epost
Sveriges Kommuner och Regioner

Till Sveriges kommuner och regioner,

Vi skriver detta brev till er med anledning av Vårdföretagarnas skrivelse 6 mars 2024 där de varnar kommuner och regioner för att tillämpa de nya bestämmelserna om reserverade upphandlingar för idéburna aktörer i lagen om offentlig upphandling (LOU).

Famna har förtroende för att Sveriges kommuner och regioner har den kunskap som krävs för att bortse från denna typ av utspel. Samtidigt vill vi påminna om möjligheterna som uppstått med de nya reglerna i LOU och LOV.

De av Vårdföretagarna anförda invändningarna i skrivelsen till landets kommuner och regioner, dvs. att tillämpningen av de nya bestämmelserna i LOU kan strida mot EU-rätten, saknar relevans. Påståendet är dessutom fel eftersom EU-domstolen i bl.a. ASADE slår fast att EU-rätten inte hindrar nationella bestämmelser som reserverar deltagande i upphandling eller valfrihetssystem till privata enheter utan vinstsyfte. Dessutom är svenska domstolar inte bundna av andra EU-länders, eller EES-länders, nationella lagstiftning när det gäller tillämpningen av EU-rätten. Enligt EU-rätten är det endast EU:s egna rättskällor, som fördragen, förordningarna, direktiven och EU-domstolens praxis, som är direkt bindande för medlemsstaternas myndigheter och domstolar. Svenska domstolar är varken bundna av eller skyldiga att ta hänsyn till norska domstolars avgöranden.

Det finns ett brett partiöverskridande politiskt stöd för mer idéburen välfärd i Sverige, både på nationell, regional och kommunal nivå. Endast tre procent av den offentligt finansierade välfärden utgörs i dag av idéburna aktörer, en siffra som varit oförändrad de senaste tjugo åren. Det nya regelverket går därmed i linje med den politiska viljan att fler av Sveriges invånare ska få ta del av idéburna välfärdstjänster.

Som stöd för upphandlande myndigheter som vill upphandla idéburen verksamhet enligt de nya bestämmelserna i LOU finns en lagstadgad definition (2022:900) av vad som utgör en idéburen aktör i välfärden.

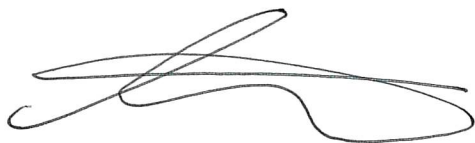
För att deltagandet i upphandlingen ska kunna reserveras ska följande krav vara uppfyllda:

- Reservationen ska avse idéburna organisationer vars allmännyttiga syfte bidrar till att uppnå ändamålet med den tjänst som ska tillhandahållas.
- Organisationen får inte göra värdeöverföringar annat än till andra idéburna organisationer eller till forskning.
- Staten, en region eller en kommun får inte ha ett rättsligt bestämmande inflytande över organisationen.
- Reservationen avser tjänster som anges med CPV-koder i 19 kapitlet 25 a § i LOU.

Vid frågor, kontakta Famna eller SKR:s jurister via SKR:s kontaktcenter för ytterligare klargörande.

Vi hoppas att Sveriges kommuner och regioner kommer att tillämpa bestämmelserna avseende reserverad upphandling och därigenom bidra till en mångfald av aktörer i den svenska välfärden.

Med vänlig hälsning

Aleksandra Wasso

aleksandra.wasso@famna.org

072-205 21 55

Sakkunnig idéburen välfärd

Famna